Raadsvoorstel Besluitvormend

Transitievisie Warmte 1.0

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-20-134375
datum collegevergadering:	7 september 2021
datum raadsvergadering:	4 november 2021
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Mevr. H.M.A. Hooij
behandelend ambtenaar:	Marijke Waterreus
e-mailadres:	M.Waterreus@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De Transitievisie Warmte 1.0 vast te stellen (bijlage 1) met daarin de volgende sporen;
    1) het realiseren van een energiebesparing van 12% in 2025 en 15% in 2030;
    2) onderzoek doen naar de wenselijkheid en kansrijkheid van warmtenetten;
    3) onderzoek doen naar een duurzaam gasnet (gevoed door groen gas);
    4) vooruit denken, slimme keuzes maken en ontwikkelingen en innovaties volgen.

2. Een uitvoeringsprogramma op te stellen als onderdeel van de TVW dat uiterlijk medio 2022 gereed is.

Inleiding

Nationaal

De afspraak in het Nationaal Klimaatakkoord is dat 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen in 2050 van het aardgas af zijn. Deze opgave is door Het Rijk bij de gemeenten neergelegd. Hierbij is afgesproken dat alle gemeenten uiterlijk in 2021 een beeld hebben van de transitie naar een CO_2-neutrale gebouwde omgeving: een Transitievisie Warmte (TVW).
Naast het Klimaatakkoord heeft Nederland ook zijn eerste Klimaatwet. In deze wet is vastgelegd dat in 2030 49% minder broeikasgassen worden uitgestoten en in 2050 95% minder ten opzichte van 1990 en alle energie in 2050 CO_2 neutraal wordt opgewekt. Dat deze afspraken in de wet zijn vastgelegd betekent ook dat ieder kabinet zich hieraan moet houden.

Regionaal

De gemeenten in Holland Rijnland hebben gezamenlijk de Regionale Structuur Warmte (RSW) opgesteld als onderdeel van de Regionale Energiestrategie (RES). In de RSW staat dat er waarschijnlijk onvoldoende duurzame bronnen beschikbaar zijn voor 2050 om de gebouwde omgeving te verwarmen. Daarom is het belangrijk dat in de regio Holland Rijnland 30% energie bespaard wordt, door het isoleren van gebouwen. En is de hybride warmtepomp een nuttige tussenstap op weg naar een andere duurzame oplossing.

In de raad van 3 juni 2021 lag de RES 1.0 voor ter besluitvorming. RSW is een van de onderdelen van de RES 1.0. Bij het opstellen van de TVW is de RSW als uitgangspunt meegenomen.

Wat ging eraan vooraf?
Eind 2019 heeft het college van burgemeester en wethouders het Plan van Aanpak "Lokale Energiestrategie (LES) en Transitievisie Warmte" vastgesteld en de raad hierover middels een raadsbrief geïnformeerd. Hierin heeft zij aangegeven voor eind 2021 een TVW en een LES op te stellen.

In het najaar van 2020 en de winter van 2020/2021 vond de eerste participatieronde voor het opstellen van de uitgangspunten van de LES en TVW plaats (bijlage 2). We spraken met inwoners, organisaties en ketenpartners zoals woningcorporatie STEK, netbeheerder Liander en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Op 11 maart 2021 heeft de raad zijn uitgangspunten voor de LES en de TVW vastgesteld (bijlage 3). Langs deze uitgangspunten is de TVW vervolgens opgesteld.

In het voorjaar van 2021 is op basis van de vastgestelde uitgangspunten een volgende participatieronde met inwoners georganiseerd. Twee meedenksessies werden gehouden met inwoners van Teylingen. De opbrengst van deze avonden hebben input opgeleverd (bijlage 4) welke gebruikt is bij het tot stand komen van deze TVW.
Niet alleen deze opbrengsten maar ook, eerdere participatiemomenten, bestaande onderzoeken en de RES 1.0 hebben daaraan bijgedragen.

De TVW op hoofdlijnen
We kiezen voor duurzame warmteoplossingen die haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar zijn voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
We stellen onszelf een flinke ambitie;

- In 2025: 12% energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014;
- In 2030: 15% energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014.

De komende jaren bereiden we ons voor op het aardgasvrij maken van bestaande wijken na 2030. We zetten nu bewust in op de volgende twee punten: 1) het verkleinen van de warmtevraag door het isoleren van woningen en gebouwen, en 2) zuiniger installaties zoals hybride warmtepompen. Daarnaast gaan we nader onderzoek doen naar warmtenetten en de beschikbaarheid van de daarvoor benodigde warmtebronnen, zoals aardwarmte (geothermie), restwarmte en aquathermie. Voor die delen van onze gemeente waar een warmtenet niet haalbaar is, onderzoeken we waar het gasnet (gevoed door groen gas) in gebruik kan blijven.
Om deze ambities te realiseren is het opstellen van een uitvoeringsprogramma gericht op het isoleren van woningen en gebouwen en het aanschaffen van zuiniger installaties noodzakelijk. Dit programma moet ondersteund worden met een communicatie- en participatieplan.

Bestaand kader en context

- 2015 Klimaatakkoord Parijs
- 2017 Energieakkoord Holland Rijnland
- 2019 Nationaal Klimaatakkoord
- 2019 Klimaatwet
- 2019 Plan van Aanpak Lokale Energiestrategie en Transitievisie Warmte

- 2020 Concept Regionale Energiestrategie incl. wensen en bedenkingen gemeente Teylingen
- 2021 Uitgangspunten Lokale Energiestrategie en Transitievisie Warmte gemeente Teylingen
- 2021 RES 1.0 inclusief Regionale Structuur Warmte

Beoogd effect
Een eerste stap zetten op weg naar een CO_2-neutrale en aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050 en daarmee inwoners, organisaties en ketenpartners (handelings)perspectief geven voor de komende jaren.

Argumenten
1.1 Het is de bevoegdheid van de raad om kaders vast te stellen.
Met de kaders uit de TVW kan de gemeente de komende jaren aan de slag met de warmtetransitie.

1.2 De gemeente moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen.
Uit het Klimaatakkoord volgt dat iedere gemeente uiterlijk in 2021 een TVW moet hebben opgesteld. Gemeenten hebben de regierol gekregen in de lokale warmtetransitie.

1.3 De Transitievisie Warmte legt de ambitie voor 2030 vast.
Het is van belang om een koers uit te zetten, en om onze inwoners en ondernemers duidelijkheid te geven over de ambitie die de gemeente heeft en de weg om daar te komen. Deze ambitie is de basis voor het op te stellen uitvoeringsprogramma (volgende stap) waaraan we samen met onze inwoners, ondernemers en ketenpartners uitvoering kunnen geven.

1.4 Met de Transitievisie Warmte geeft de gemeente perspectief aan woningeigenaren, huurders, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
Het is belangrijk om perspectief en duidelijkheid te geven aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Dan kunnen ook zij zich de komende jaren voorbereiden en de juiste stappen zetten in het isoleren van hun woning en/of gebouw.

1.5 Met de Transitievisie Warmte geeft de gemeente perspectief aan de ketenpartners.
Ook van onze ketenpartners (Stek, Liander, Hoogheemraadschap van Rijnland en Dunea), vraagt de warmtetransitie veel. Om zich tijdig en op de juiste manier voor te kunnen bereiden en stappen te kunnen zetten is het van belang om de gemeentelijk visie vast te stellen.

1.6 Onze ketenpartners zijn betrokken geweest bij het opstellen van deze visie.
De visie is in samenwerking met onze ketenpartners tot stand gekomen. Dit is belangrijk om dat we elkaar nodig hebben in de warmtetransitie.

2.1 In een uitvoeringsprogramma wordt de visie omgezet in concrete acties;
Door het vaststellen van een uitvoeringsprogramma kunnen we invulling geven aan de ambities die in de TVW gesteld worden.

Kanttekeningen
1.1 Bijdrage voor de energietransitie vanuit het Rijk is nog onzeker.
Dat er extra middelen nodig zijn vanuit het Rijk is inmiddels wel duidelijk geworden. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft het toekomstige kabinet geadviseerd om

gemeenten (financiële) middelen te geven om de maatregelen uit het Klimaatakkoord uit te kunnen voeren. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de financiële bijdrage vanuit het Rijk. Vanuit de VNG (Vereniging voor Nederlandse Gemeenten) wordt overleg gevoerd met de betreffende minister dat uitblijven van deze bijdrage negatieve gevolgen heeft voor de energietransitie.

1.2 Goede communicatie en participatie is essentieel.
We zijn het er (bijna) allemaal over eens: we moeten iets doen aan de verandering van het klimaat en de CO_2-uitstoot moeten we terugdringen. En, ja, hier hebben we allemaal een rol in te nemen. Maar over het tempo en de wijze waarop we deze transitie aanpakken bestaan verschillende inzichten bij onze inwoners en ondernemers. Dit is niet vreemd, maar zoals het gaat bij veranderingen. Het is daarom belangrijk iedereen goed te betrekken bij de stappen die we de komende jaren gaan zetten. Zodat zij de besparingsmaatregelen gaan nemen die nodig zijn om stap voor stap toe te werken naar een aardgasvrije toekomst. Communicatie- en participatie is daarom een essentieel onderdeel van het op te stellen uitvoeringsplan.

1.3 Alleen samen kunnen we deze warmtetransitie realiseren.
Iedereen (iedere gebouweigenaar, iedere inwoner, ieder bedrijf, iedere maatschappelijke organisatie) heeft een rol in de warmtetransitie. Iedereen moet stappen zetten om onze doelen te halen. Verschillende bedrijven zijn verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen, woningcorporatie Stek heeft zichzelf ambitieuze doelen opgelegd. Ook inwoners zijn al aan de slag gegaan. Maar we kunnen niet alle inwoners, bedrijven en organisaties verplichten om stappen te nemen. Het is daarom extra belangrijk dat isoleren, zuinigere installaties én alternatieven voor aardgas betaalbaar worden. Wetgeving en financiële prikkels vanuit het Rijk zijn hierbij essentieel.

Financiële consequenties
Aan het vaststellen van deze visie zijn niet direct kosten verbonden, wel indirect. Want deze visie veronderstelt dat er een uitvoeringsprogramma opgezet wordt. Het uitvoeringsprogramma stemmen we af op de vastgestelde visie en de eventuele financiële bijdrage vanuit het Rijk. Wij verwachten daar in het najaar van 2021 meer duidelijkheid over te krijgen.

Daarom stellen we eerst deze visie vast om van daaruit een uitvoeringsprogramma op te stellen waar communicatie en participatie een essentieel onderdeel van is.

Aanpak, uitvoering en participatie
De participatie (aanpak en participatie)
Bij het opstellen van de TVW is door diverse stakeholders (zoals de ondernemersvereniging, energiecoaches, Stichting Bollenstreek Duurzaam), ketenpartners (zoals Liander, Stek, Dunea en het Hoogheemraadschap van Rijnland) en inwoners geparticipeerd.

In het najaar van 2020 zijn er 12 interviews afgenomen onder diverse stakeholders zowel lokaal als regionaal. Ook hebben we dat najaar via het burgerpanel en het jongerenpanel enquêtes uitgezet onder inwoners, in totaal hebben 838 inwoners meegedaan aan deze enquête. We hebben twee meedenksessies georganiseerd om inwoners te betrekken bij het opstellen van deze visie, hiervoor hadden 117 inwoners zich aangemeld. Uiteindelijk hebben 58 inwoners deelgenomen aan de sessies. Met onze ketenpartners hebben we werksessies gehouden, om belangrijke informatie van hun kant mee te nemen bij het opstellen van de visie.

Het participatietraject in combinatie met bestaande onderzoeken, de uitgangspunten van de TVW en de RES 1.0 hebben bijgedragen aan het tot stand komen van deze TVW.

Inwoners zijn op diverse manieren en verschillende momenten betrokken bij het tot stand komen van deze visie. Hiermee hebben wij heel diverse beelden opgehaald die er leven bij onze inwoners. Deze beelden hebben bijgedragen aan het tot stand komen van de TVW. Deze beelden hebben wij ook verwerkt tot leesbare analyses die de raad ondersteunen bij het vaststellen van deze TVW.

Het iReport (uitvoering)
Met de TVW willen we onze inwoners informeren over de opgave die we hebben, de doelen die we onszelf stellen en de visie van de gemeente op de warmtetransitie. We willen de TVW zo toegankelijk mogelijk maken voor onze inwoners. Daarom leveren we de TVW in een digitale omgeving, als iReport op. Naast het iReport is aan dit besluit ook een pdf van de TVW toegevoegd. Het advies aan de gemeenteraad is echter wel om de visie vanuit het iReport te lezen.

Duurzaamheid
Met deze visie dragen we bij aan de bredere duurzaamheidsambities van de gemeente.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit voorstel ligt ook voor in de gemeenten Hillegom en Lisse, het is immers een verplichting vanuit het Rijk om een Transitievisie Warmte voor 31 december 2021 vast te stellen. Er zijn weinig verschillen te benoemen tussen de drie visies.

Urgentie
Elke gemeente moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen.

Evaluatie
In 2025 gaan we deze visie evalueren, waar nodig bijstellen en eventueel nieuwe tussentijdse doelen en/of ambities stellen.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1. De Transitievisie Warmte 1.0
2. Analyse maatschappelijke haalbaarheid
3. Vastgestelde uitgangspunten Lokale Energiestrategie en Transitievisie Warmte
4. Opbrengst meedenksessies TVW

namens het college van burgemeester en wethouders,

Jeroen F.A. Tomassen
secretaris

Carla G.J. Breuer
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 7 september 2021 met als onderwerp Transitievisie Warmte 1.0,

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

1. De Transitievisie Warmte 1.0 vast te stellen (bijlage 1) met daarin de volgende sporen;
    1) het realiseren van een energiebesparing van 12% in 2025 en 15% in 2030;
    2) onderzoek doen naar de wenselijkheid en kansrijkheid van warmtenetten;
    3) onderzoek doen naar een duurzaam gasnet (gevoed door groen gas)
    4) vooruit denken, slimme keuzes maken en ontwikkelingen en innovaties volgen;

2. Een uitvoeringsprogramma op te stellen als onderdeel van de TVW dat uiterlijk medio 2022 gereed is.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 4 november 2021,

Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer
griffier	voorzitter